

Prikazi i recenzije

dogadaje koji su prethodili proglašenju opisao je Davorin Rudolf u prilogu »Tako smo počeli« (211–218).

Posljednji je rad Nikše Stančića »Povijesno značenje konstitutivnih akata Hrvatskog sabora od 25. lipnja 1991.« (219–223). Autor razlaže dva akta – *Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske* te *Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske* (oba su akta donesena 1991. godine u Hrvatskome saboru). Također konstatira glavna obilježja navedenog saziva Sabora na kojem je proglašena samostalna Republika Hrvatska.

Zbornik je, možemo na kraju zaključiti temeljem radova koje sadrži, vrijedan prinos poznavanju početnih godina uspostave hrvatske države te će zasigurno predstavljati obvezatnu znanstvenu literaturu svima onima koji proučavaju najnovije doba hrvatske povijesti.

Ana Biočić

Vrijednosti suvremenog društva – Hrvatska u XXI. stoljeću. Okrugli stol održan 20. ožujka 2012. u palači Akademije u Zagrebu, ur. Jakša BARBIĆ, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Zagreb, 2012., 117 str.

Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava u proteklih je šest godina održalo sedamnaest okruglih stolova na osnovi kojih je objavljeno šesnaest knjiga nakladničkog niza *Modernizacija prava*. Riječ je o ediciji koja obrađuje aktualne društvene teme temeljne za svako društvo, a napose za naše, koje je zbog provođenja modernizacije izloženo brojnim promjenama. Ovdje je prikazan sedamnaesti svezak te edicije, nastao na osnovi izlaganja s okruglog stola održanog 20. ožujka 2012. u palači Akademije u Zagrebu. Taj je okrugli stol bio posvećen tematici velike pravne reforme provedene u Hrvatskoj zbog prilagodbe našeg prava europskoj pravnoj stečevini. Jedno od pitanja o kojima se raspravljalo jest problem europeizacije društvenih vrijednosti kao posljedica europeizacije domaćeg prava, pošto su prihvaćanjem europskih pravnih rješenja prihvaćene i društvene vrijednosti koje se njima štite.

Edicija je podijeljena na četiri dijela: Otvaranje okruglog stola, Uvodna izlaganja, Rasprava i Zatvaranje okruglog stola. Prva rubrika sadrži razmatranja Jakše Barbića i Zvonka Kusića a ujedno su uvod u središnju temu (11–20). Sljedeću rubriku započinje prilog Branka Despota »Vrijednosti i vrednote (nekoliko pitanja)« (23–27) u kojem nastoji razjasniti razliku između vrijednosti i vrednota s aspekta filozofije. Sustav vrijednosti u povijesnoj retrospektivi i probleme koje donosi globalizacija prikazuje Franjo Šanjek u radu »Koliko vrijede naše vrijednosti danas« (29–35). Zvonko Posavec u prilogu »Urušavanje dostojanstva javne službe« (37–44) želi ukazati kako je etos službe kod nositelja javnih službi, koji uključuje i etičku dimenziju, prijeko potreban da bi pravni sustav mogao normalno funkcionirati. Drži kako bi Ministarstvo pravosuđa moralo djelovati u ispravljanju takvih problema, iako ističe da duh vremena nije sklon rehabilitaciji dostojanstva službe.

Posljednji je prilog Ivana Cifrića »Društvene promjene i vrijednosti u hrvatskom društvu« (45–60) u kojem obrađuje dvije teme – društvene promjene i vrijednosti u hrvatskom društvu te ih dovodi u međusoban odnos u kontekstu hrvatskoga društva. Problemizira razine društvenih promjena, utjecaj tranzicijskih promjena, čimbenike sustava vrednota te položaj čovjeka i ulogu sistema u društvenim promjenama.

Nakon iznesenih priloga uslijedila je rasprava, koja je objavljena u istoimenoj rubrici (63–112). Predsjedatelj je bio Jakša Barbić, a sudionici Ivan Padjen, Srećko Jelinić, Branka Brujić, Juraj Hrženjak, Damir Grubiša, Vidoje Vujić, Vjekoslav Miličić i Zlatko Begonja. Posljednja je rubrika Zatvaranje okruglog stola (115–117) u kojoj Jakša Barbić rezimira važne misli koje su iznijeli sudionici okruglog stola o vrijednostima u suvremenom društvu, a napose u Hrvatskoj. Zaključuje kako su modernizirani propisi hrvatskoga prava još uvijek u nepreglednom i neusklađenom pravnom sustavu te kako valja raditi na tome da se ti propisi u društvu usvoje.

Ana Biočić

Pićanska biskupija i Pićanština: zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa održanog 23. i 24. listopada 2008. godine, Državni arhiv u Pazinu, posebna izdanja, sv. 23, Pazin, 2012., 280 str.

Pićanska biskupija, ustanovljena vjerojatno već u kasnoj antici sa sjedištem u gradiću Pićnu, postojala je kao jedna od najmanjih biskupija na istočnome Jadranu do 1788. godine. Tada je papa Pio VI. bulom *Super specula militantis Ecclesiae* ukinuo Pićansku, Tršćansku i Goričku biskupiju te na njihovu području ustanovio Gradišku biskupiju. Nekoliko godina poslije uspostavio je Goričko-gradišku nadbiskupiju i Tršćansku biskupiju, kojoj je 1791. godine pripojeno područje bivše Pićanske biskupije.

Zbornik *Pićanska biskupija i Pićanština*, koji se ovdje predstavlja, donosi tekstove s međunarodnoga znanstvenog skupa koji je 23. i 24. listopada 2008. održan u Pićnu, Gračišću i Pazinu u povodu 50. obljetnice osnutka Državnog arhiva u Pazinu te 220. obljetnice dokinuća Pićanske biskupije. Zbornik sadrži 23 znanstvena rada u kojima se obrađuju pojedine sastavnice iz povijesti Pićanske biskupije te područja Pićanštine.

Nakon sadržaja (5) i uvodnih riječi (7) urednikâ (Robert Matijašić i Elvis Orbanić), Zbornik započinje tekstem Klare Buršić-Matijašić »Rana povijest na prostoru Pićanske biskupije« (9–20). Autorica ističe kako je riječ o području koje je bogato prapovijesnim nalazištima, a kao primjere za pojedina razdoblja izdvaja lokalitete Ivšišće i Kostadini te gradine ili kašteljere Pićan, Stari Grad kraj Oriča, Sv. Katarinu, Gračišće, Lindar i druge. »Propast kasnoantičkih naselja i nekropola u Istri u ranom srednjem vijeku« tema je rada Vladimira Sokola (21–40) u kojem se, na osnovi arheoloških nalaza i historiografskih vrela, nastoji utvrditi vrijeme dolaska Hrvata u Istru (801. godina), kao i nastanak biskupije Pedena (početak 9. stoljeća – doba Karla Velikog). Slijedi rad Ivana Milotića »Pravni status i jurisdikcija Pićna od antike do srednjeg vijeka« (41–49). Uzimajući u obzir zasade rimskoga prava, općih značajki upravnoga razvoja te političkih i društvenih okolnosti u